
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Pajares Valiente, Sandra; Jo Jeong, Mihwa, dir. Estudi sociològic sobre els refugiats nord-coreans a Corea del Sud : el trajecte i la integració. 2017. (823 Grau d'Estudis de l'Àsia Oriental)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/189515>

under the terms of the **IN**
COPYRIGHT license

FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

GRAU D'ESTUDIS DE L'ÀSIA ORIENTAL

TREBALL DE FI DE GRAU

Curs 2016-2017

Estudi sociològic sobre els refugiats nord-coreans a Corea del Sud:

El trajecte i la integració

Sandra Pajares Valiente

1331614

TUTOR/A

MIHWA JO JEONG

Barcelona, 1 de juny de 2017

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Dades del TFG

Títol/ Título / Title

Estudi sociològic sobre els refugiats nord-coreans a Corea del Sud. El trajecte i la integració / Estudio sociológico sobre los refugiados norcoreanos en Corea del Sur: Su viaje e integración / Sociologic study about north Korean refugees in South Korea. Their Journey and integration

Autor/a: Sandra Pajares Valiente

Tutor: Mihwa Jo Jeong

Centre: Facultat de traducció i d'interpretació

Estudis: Grau d'estudis de l'Àsia Oriental

Curs Acadèmic: 5è

Paraules clau: Corea del Nord, Corea del Sud, refugiats, Crisi, Migració, Ajudes, Unificació

Corea del norte, Corea del Sur, refugiados, crisis, migración, ayudas, unificación

North Korea, South Korea, refugees, crisis, migration, aid, Unification

Resum del TFG / Resumen del TFG / TFG Summary

En aquest TFG ens agradaria parlar dels refugiats nord-coreans i les ajudes que reben per part de Corea del sud. Tant per part del govern com d'organitzacions privades. Per tal d'arribar a aquest punt parlarem de les estadístiques de refugiats actuals i de les raons que han portat als nord-coreans a voler marxar del país. Les ajudes que reben de les organitzacions per tal de poder sortir del país i arribar a Corea del sud, les ajudes que reben un cop arriben, quina es la seva situació al arribar, quins drets tenen, i per quins passos han de passar per tal de poder tenir una vida normal a Corea del sud.

En este TFG nos gustaría hablar de los refugiados de corea del norte y las ayudas que reciben por parte de Corea del sur. Tanto por parte del gobierno como de organizaciones privadas. Para llegar a este punto hablaremos de las estadísticas de los refugiados actuales y de las razones que han llevado a los norcoreanos a querer abandonar el país. Las ayudas que reciben de las organizaciones para poder salir del país y llegar a Corea del Sur, las ayudas que reciben una vez llegan, cual es su situación al llegar, que derechos tienen y por que pasos deben pasar para poder tener una vida normal en Corea del sur.

In this TFG we would like to talk about North Korean refugees and the aid they get from South Korea. Either from the government or private organizations. To get to this

point we are going to talk about the refugees statistics and the reasons that made them want to leave their country. The aid they receive from organizations in order to leave the country and get to South Korea, the aid they get once they arrive, what is their situation after their arrival, what kind of rights they have and what they have to do to be able to have a normal life in South Korea.

Avís legal

© Sandra Pajares Valiente, Barcelona, 2017. Tots els drets reservats.

Cap contingut d'aquest treball pot ésser objecte de reproducció, comunicació pública, difusió i/o transformació, de forma parcial o total, sense el permís o l'autorització del seu autor/de la seva autora.

Aviso legal

© Sandra Pajares Valiente, Barcelona, 2017. Todos los derechos reservados.

Ningún contenido de este trabajo puede ser objeto de reproducción, comunicación pública, difusión y/o transformación, de forma parcial o total, sin el permiso o la autorización de su autor/a.

Legal notice

© Sandra Pajares Valiente, Barcelona, 2017. All rights reserved.

None of the content of this academic work may be reproduced, distributed, broadcast and/or transformed, either in whole or in part, without the express permission or authorization of the author.

Agraïments;

Ens agradaria donar les gràcies als alumnes de Turisme i Infermeria del Inha Technical College i la Gacheon University per la seva participació en l'enquesta, ja que sense ells hagués sigut impossible finalitzar aquest treball. Especialment a Hyeon Kyun Kim, qui va fer possible la participació de la resta d'alumnes.

Index

I. Introducció i motivacions.....	p.1
II. Estadístiques i metodologia.....	p.2
III. Anàlisi de les dades	p.5
III-1. Raons polítiques i socials dels refugiats nord-coreans.....	p.8
III-2. Les rutes fins a Corea del Sud.....	p.11
III-3. Procés d'integració.....	p.14
III-3.1 Hanawon.....	p.14
III-3.2 Altres ajudes governamentals.....	p.15
III-4. ONGs de Corea del Sud.....	p.21
III-4.1 Llista de ONGs.....	p.21
III-4.2 Treball social de les ONG	p.22
III-5. Els refugiats nord-coreans vistos per la generació jove.....	p.28
III-5.1 La reunificació per la generació jove.....	p.33
IV. Conclusió.....	p.37
V. Bibliografia.....	p.39

I. Introducció i motivacions

L'informe que farem a continuació tractarà sobre els refugiats nord-coreans que viuen a Corea del sud, a partir de les estadístiques dels refugiats analitzarem les seves característiques, les raons que els han portat a arribar a la condició de refugiats, les rutes que han seguit fins a Corea del sud i els processos d'integració pels que han de passar al arribar a la seva destinació. També tractarem alguns casos concrets, de la feina que fan les ONG de Corea del sud per tal d'ajudar als refugiats i finalment tractaré el tema de la reunificació de les dues corees, especialment des del punt de vista dels joves sud coreans.

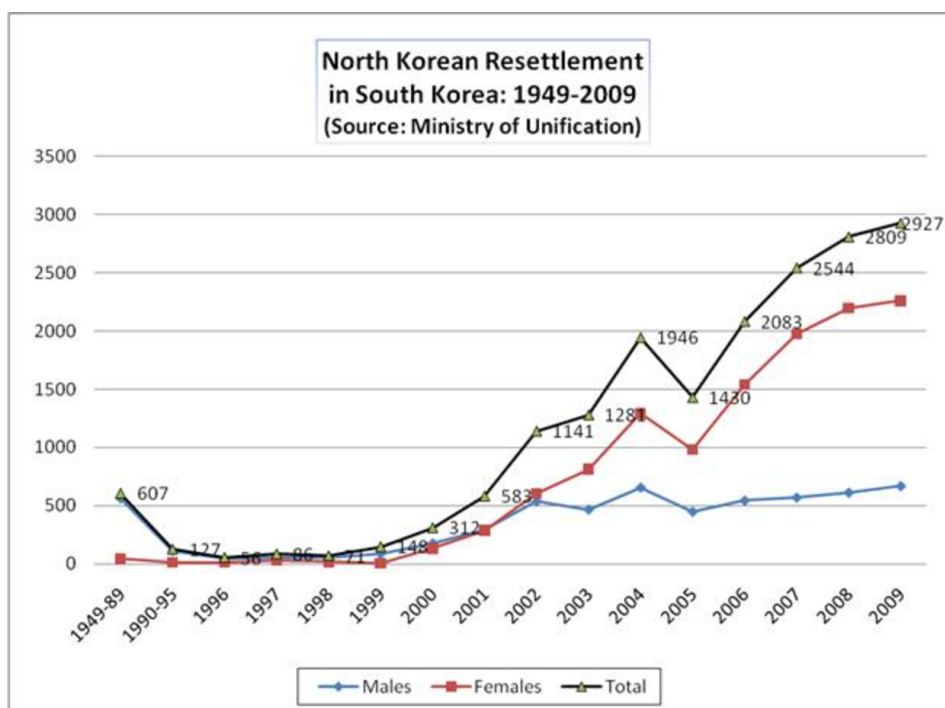
La motivació principal d'aquest tema com a treball de recerca ha sigut el fet que tot i ser un tema d'actualitat que pot interessar a un gran nombre de persones gairebé no s'ha tractat i encara menys acadèmicament. Tot i que hi ha alguns articles sobre els refugiats nord-coreans en general tracten sobre la seva situació psicològica al arribar a Corea del sud i trobar-se en un ambient tan diferent al que estaven acostumats. No hi ha gairebé cap article sobre els processos per els que passen els nord-coreans que volen sortir del país, ni del que han de fer abans de sortir ni dels passos que segueixen per arribar a Corea del Sud o el que passa després d'això. Especialment en castellà o en català no hi ha quasi cap informació sobre el tema. Per això la motivació d'aquest treball ve d'aquesta escassetat d'informació, ja que pensem que es una bona manera d'introduir aquest tema tant poc tractat a Espanya i fora d'Àsia en general. En aquest treball intentarem buscar les dades necessàries per analitzar el tema dels refugiats nord-coreans a Corea del Sud.

II. Estadístiques i metodologia

En aquest apartat proveirem les dades necessàries per a poder analitzar el tema del treball i en el següent les analitzarem. Les dades han sigut obtingudes de diverses fonts d'informació, tant articles acadèmics com pàgines webs oficials del govern, especialment la del ministeri d'unificació. En els quadres proveïts a continuació podem veure el nombre de refugiats nord coreans que han pogut entrar a Corea del Sud.

Fig. 1 Nord-coreans a Corea del sud 1949-2009

En el primer quadre, obtingut de l'article de Courtland Robinson (2010, p.16)¹ podem veure quants refugiats nord coreans han pogut entrar a Corea del Sud des de 1949 fins 2009.

¹ Font: Courtland Robinson (2010) *North Korea: Migration Patterns and Prospects*, Korean Studies Institute. University of Southern California.

Fig. 2 Refugiats nord-coreans a Corea del Sud 1998-2016

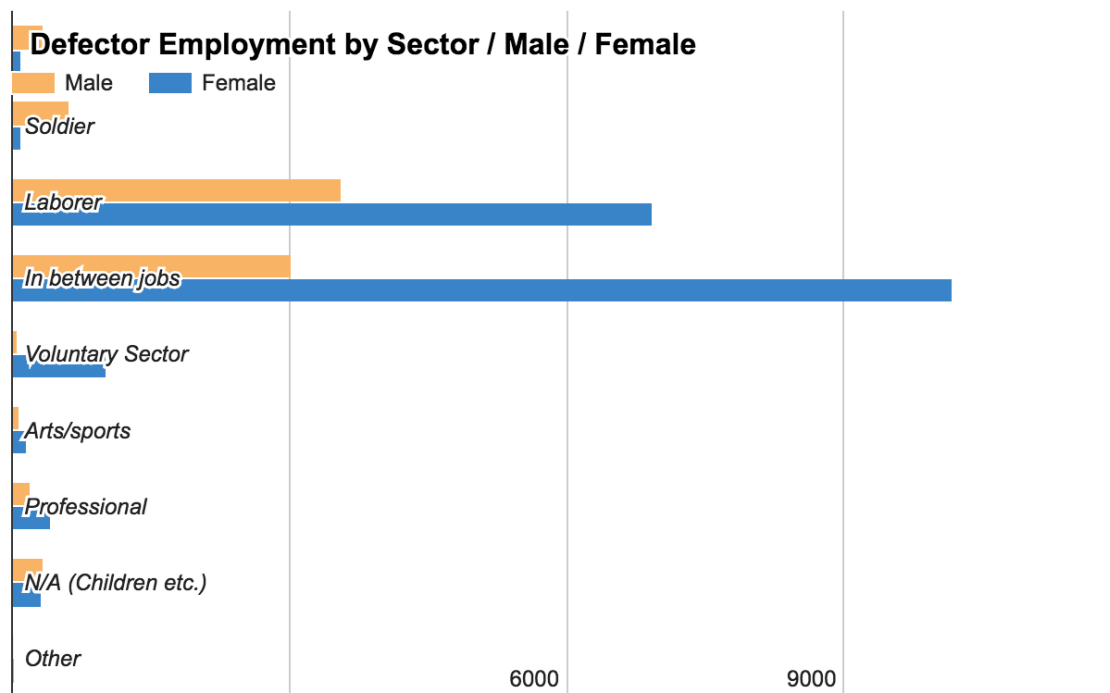
• 입국현황(∼'16.8월말 입국자기준)

남: Home 여: Dona 합계: n° de persones

구분	~'98	~'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	15	16.9 (잠정)	합계
남(명)	831	565	510	474	626	424	515	573	608	662	591	795	404	369	305	251	213	8,716
여(명)	116	478	632	811	1,272	960	1,513	1,981	2,195	2,252	1,811	1,911	1,098	1,145	1,092	1,024	823	21,114
합계 (명)	947	1,043	1,142	1,285	1,898	1,384	2,028	2,554	2,803	2,914	2,402	2,706	1,502	1,514	1,397	1,275	1,036	29,830

En el segon quadre, obtingut del ministeri d'unificació ,ens mostra el nombre de refugiats que han pogut entrar a Corea del Sud des de 1998 fins el setembre de 2016. En la primera fila podem veure el nombre d'homes que han pogut entrar a Corea del Sud en règim de refugiats, en la segona en canvi, podem veure el nombre de dones que han arribat a Corea del Sud en la mateixa situació, i a la tercera fila podem veure el total de persones que hi ha arribat, any per any. (Ministry of Unification, 2017) ²

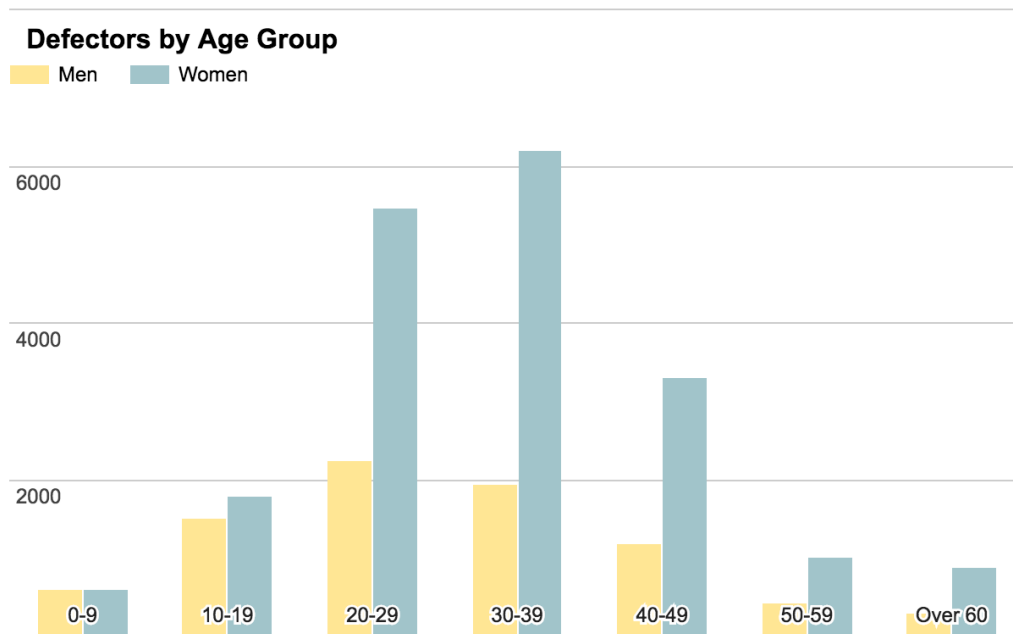
Fig. 3 Refugiats segons sexe i ofici

² Font: Ministry of Unification. Data & Statistics. Major Statistics on inter-korean relations. South Korea.

En el tercer quadre obtingut de North Korea News podem veure el nombre de refugiats segons el seu sexe i el seu ofici. (North Korea news, 2015)³

Fig. 4 Refugiats segons edats i sexe

En el quart quadre obtingut de North Korea News podem veure el nombre de refugiats segons les seves edats i sexes. (North Korea News, 2015)⁴

³ Font: Leo Byrne (2015) *North Korean defectors by the numbers*. North Korea News.

⁴ Font: Ib. Leo Byrne (2015)

III. Anàlisi de les dades

En aquest punt analitzarem les dades obtingudes en l'apartat anterior. Totes aquestes dades ens serviran com a base per poder duu a terme aquest treball.

Com podem veure en els quadres anteriors del ministeri d'unificació gairebé no hi ha migracions cap a Corea del Sud fins a la meitat dels anys 90.

"Migration accelerated with the Japanese occupation of Korea in 1910 but declined when the Communists came to power in China in 1949 and Korea became a divided country. The recent surge in cross-border movement of North Koreans into China likely began in the mid-1990s but probably did not peak until 1998 or 1999, several years after the peak of the famine in North Korea in 1996-1997". (Courtland Robinson. 2010. p.7)

Courtlan Robinson diu que els moviments migratoris del Nord cap al Sud ja havien començat abans de que Corea quedés dividida en dos però amb la divisió es van frenar i van tornar a començar als anys 90 amb la crisi alimentària que és va produir a Corea del Nord, amb la fam, els moviments migratoris cap a l'exterior de Corea del Nord van augmentar molt. Cal dir però que les migracions no eren del Nord directament al Sud, sinó que en la majoria de casos els nord coreans primer passaven a la Xina, ja que, el paral·lel 38, és a dir, la frontera entre les dues corees, estava i està extremadament vigilada tant pels soldats del nord com els de sud, i a més hi ha la zona desmilitaritzada entre els dos països, per tant era molt més difícil travessar aquesta frontera que no pas la que separa Corea del nord de la Xina. És per això que tractarem el tema amb les dades comptabilitzades a partir del 1998, ja que són les úniques oficials i que es tenen en compte en el ministeri d'unificació. (Robinson, 2010)

Tot i que al principi hi havia molts més homes refugiats que dones, amb el temps i en general el nombre de dones refugiades a crescut molt més que el dels homes. Hi ha una diferència de 12.398 persones entre el nombre d'homes i dones refugiats.

Segons Sokeel Park (Park, 2016) les raons que porten a que les migracions femenines siguin més abundants que les masculines són les següents; Corea del Nord és un país amb una cultura més patriarcal, per tant les dones tenen una posició social més baixa que els homes, fet que ajuda a que no estiguin tant fortament controlades pel sistema nord coreà com els homes. Però amb la crisi de la fam dels 90, comentada anteriorment, les dones van començar a tenir un paper més important en les famílies, ja que van començar a ser el factor principal d'ingressos, amb això van aconseguir més independència i van començar a buscar més oportunitats econòmiques, sobretot a la Xina, ja que al ser dones els era més fàcil no ser descobertes ja que no estaven tant controlades. (Park, 2016)

Això ha portat a certs factors negatius, com per exemple la venda il·legal de dones nord coreanes per a negocis sexuals. A més una altra de les raons que porta a que hi hagi més dones refugiades que homes és que els homes nord coreans han de fer el servei militar durant la seva joventut, moment en que la majoria de refugiats surten del país. A més a més durant el seu servei militar molts dels homes són enviats a l'interior del país per allunyar-los de la frontera amb la Xina. Per tant, tot i que hi ha raons diferents, i que el primer destí després de sortir de Corea del nord no es Corea del sud, la majoria dels refugiats que hi arriben són dones. (Park, 2016)

El tercer quadre també ens ajuda a entendre perquè hi ha més dones refugiades que homes. Com podem veure en el quadre de North Korea News , com diuen Byrne i Park , el servei militar de 10 anys que han de fer els homes nord coreans els dificulta sortir del país. (Byrne, 2015;Park, 2016).

Com podem veure en el quadre el nombre de soldats que han abandonat Corea del Nord és molt petit, però no el més petit de tots que correspon a artistes i esportistes professionals.

A més a més Byrne (2015) comenta que els homes nord-coreans són assignats a certes feines i per tant els és difícil sortir del país sense que es noti. En canvi les dones, que com podem veure en el quadre en la majoria de casos estan "*inbetween jobs*", és a dir, que són mestresses de casa, i per tant els és molt més fàcil sortir del país sense que el govern se n'adoni. (Byrne, 2015)

El fet de sortir del país és extremadament car, i que en el cas de les dones el tràfic sexual es molt comú per tal de pagar la sortida del país i en alguns casos també ho fan per sortir de la Xina. En canvi, i tal com comenta l'autor, en el cas dels homes la sortida del Corea del nord és sol pagar des de fora del país, a través de familiars, ONGs, etc. (Byrne, 2015; Park, 2016).

En el quart quadre, obtingut de North Korea News (2015)⁵, podem veure les edats i sexes dels refugiats. Segons Byrne, l'edat no és una característica important a l'hora de sortir del país. Simplement el grup de gent que més surt de Corea del Nord pertany al grup d'edat més gran del país (Byrne, 2015), que tal i com podem veure en el quadre es el de 30 a 39 anys en el cas de les dones i el de 20 a 29 anys en el cas dels homes tot i haver de fer el servei militar de 10 anys. Byrne també ens comenta que tal i com podem veure en el gràfic hi ha un percentatge de nens i nenes de menys de 10 anys que també surten del país, però es impossible que ho facin sols i per tant es creu que ho fan acompanyats dels seus pares que en alguns casos ja havien sortit de Corea del Nord i hi tornen per tal de tornar a marxar amb els seus fills. (Byrne, 2015)

Així, com a conclusió podem dir que tal i com mostren les estadístiques, la gran majoria de refugiats són dones d'entre 20 i 40 anys i dedicades a les feines de casa i que per tant han pogut sortir de Corea del Nord sense cridar massa l'atenció.

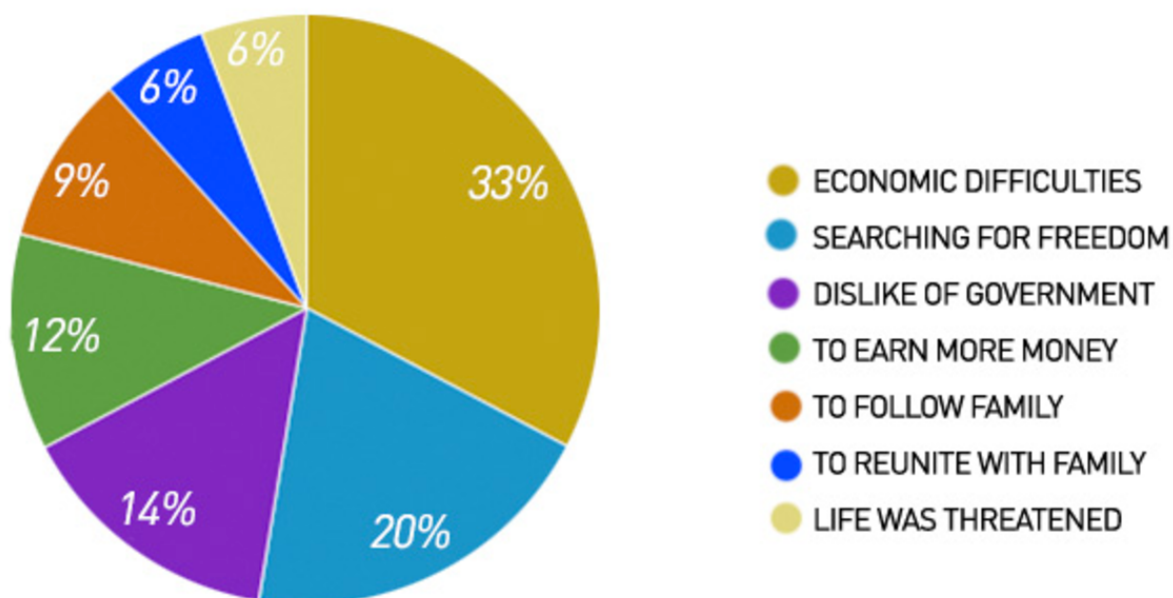
⁵ Font: Leo Byrne (2015) *North Korean defectors by the numbers*. North Korea News.

III-1. Raons polítiques i socials dels refugiats nord-coreans

En aquest punt explicarem quines són les raons per les quals els nord-coreans marxen de Corea del Nord . Podem veure quines són les seves motivacions principals per a dur a terme aquest moviment migratori que com podem veure més endavant és molt difícil i perillós.

Fig. 5 Raons per les quals han marxat de Corea del Nord

REASONS FOR DEFECTING

SOURCE: SOUTH KOREAN GOVERNMENT DATA

(percentatge obtingut de North Korea News, 2013) ⁶

Tal i com podem veure en el gràfic de North Korea News (2013), la raó principal per la qual els nord-coreans surten del país i es converteixen en refugiats, són les dificultats econòmiques, i tal i com ens diu Kim en el seu article, hi va haver una gran crisi alimentària a Corea del Nord als 90. La crisi va ser tant gran que tot i que el govern repartia els aliments a les famílies i rebia ajudes alimentàries exteriors, va haver-hi moltes morts per desnutrició. (Kim, 2013).

⁶ Font: Kim Shinui (2013) *Why are the majority of north Korean defectors female?* North Korea News.

Marcus Noland , descriu la situació dels 90;

“The Democratic People’s Republic of Korea (DPRK) or North Korea has been experiencing an ongoing food crisis for more than a decade. A famine in the late 1990s resulted in the deaths of perhaps 600,000 to 1 million people out of a pre-famine population of roughly 22 million.” (Marcus Noland, 2003, p. 1)

Tanaka Hiroyuki també diu, en el seu article que les raons més importants per les quals els refugiats van marxar de Corea del Nord en un inici són les raons econòmiques i la fam; (Tanaka, 2008)

Refugee flows from North Korea began with the economic downturn in the late 1970s and grew larger when floods, droughts, and a famine struck the country in the 1990s, killing between 600,000 and 1 million people, or 3 to 5 percent of the country’s population, according to a study by the U.S. Census Bureau.

When the Public Distribution System (PDS) — North Korea’s rationing system — could no longer provide food to most of the population as early as 1993 in the northeastern provinces and in 1995 in other parts of the country, North Korea called upon the international community for aid and humanitarian assistance.
(Tanaka Hiroyuki , 2008)-

Per tant podem dir que la crisi alimentària va ser una de les grans raons per abandonar Corea del Nord, però no la única.

Sokeel Park comenta en el seu article que les raons per les quals els homes i les dones abandonen el país solen ser diferents. Tot i que el gràfic ens diu que un 6% dels refugiats van abandonar Corea del Nord perquè la seva vida es va veure amenaçada, la majoria dels homes si que van abandonar el país per aquesta raó però en canvi en el cas de les dones els motius econòmics són la raó principal. (Park, 2016)

Aquesta diferència pot haver estat produïda perquè ja i com hem comentat anteriorment, la majoria dels homes nord-coreans tenen feines assignades pel govern i

per tant estan molt més controlats i vigilats que la majoria de les dones, que en molts casos són mestresses de casa.

Un 12% dels refugiats van marxar de Corea del Nord per raons econòmiques, perquè a Corea del Nord no hi ha una remuneració econòmica per la feina efectuada, i les dones no solen tenir feines oficials. (Park, 2016)

Un 20% dels refugiats marxen del país en busca de llibertat. Aquest és el cas dels dels nord coreans amb més estudis que ocupen alts càrrecs al règim del Nord, ja que com més important és el càrrec més vigilats estan. (Park, 2016)

Un percentatge important dels refugiats tenien motius polítics. Cal comentar aquí el cas de Yong-ho Thae, sobre el que parla Luke Harding en el seu article, Yong-ho Thae era l'ambaixador de Corea del Nord a Anglaterra fins l'any passat. Tot i ser un representant del seu país, va decidir marxar a Corea del Sud com a refugiat quan va ser avisat de que havia de tornar al Nord. Els motius de Yong-ho Thae per a marxar de Corea del nord eren polítics i personals: va dir que estava cansat del règim de Kim Jong-un i a més a més estava preocupat pel futur dels seus fills. (Harding, 2016)

Amb aquest comentari es confirma que les sortides del país, o en aquest cas del sistema nord coreà per motius d'opinions contràries al sistema, solen produir-se per part de persones en càrrecs més alts o amb un nivell d'estudis més alt.

El 15% dels refugiats van marxar del país per raons familiars, Byrne comenta que hi ha un nombre important de nens menors de 10 anys que creuen la frontera de Corea del Nord amb la Xina. Per tant podem considerar raonablement que aquests 15% de menors refugiats nord-coreans són en molts casos aquells nens o la gent gran que volien torbar-se amb la seva família que ja era a l'exterior. (Byrne, 2015)

III-2. Les rutes fins a Corea del Sud

En aquest apartat parlarem de les rutes que els refugiats segueixen per tal de sortir de Corea del Nord i arribar fins el seu destí, Corea del Sud. Hi ha diverses rutes però totes són molt perilloses ja que si són descoberts poden ser enviats un altre cop cap a Corea del Nord. Segons l'article "*North Korean Defectors' Escape Route and their Fate Upon Repatriation*", dels nord-coreans repatriats un 40% sobreviu i molts d'ells tornen a creuar la frontera. De l'altre 60% no hi ha dades ni informació clara de la situació a la que passen. (DailyNK, 2002)

El primer pas per començar la ruta cap a l'exterior de Corea del Nord és arribar a una zona on és necessari permís de viatge amb número d'aprovació. Els habitants de Corea del Nord necessiten obtenir un permís de viatge sempre que volen sortir de la seva província. Però a més d'aquest permís hi ha unes zones en concret en les que necessiten número de comprovació (Pyeongyang, les zones fronterisses amb la Xina, Kangwon-do, que fa frontera amb Corea del Sud i finalment la zona propera a la zona desmilitaritzada). A diferència del permís de viatge que és emès per el departament de seguretat regional, aquesta comprovació és emesa per el ministeri de seguretat central, i per tant és molt difícil d'aconseguir. (DailyNK, 2002)

Les rutes es poden dividir en dos grans grups, les que segueixen els habitants de les zones properes a la frontera sino-coreana i les que segueixen els habitants de les zones llunyanes a la frontera.

Segons el DailyNK (2002) les rutes de les zones properes a la frontera amb la Xina estan dividides en tres parts:

1. Arribar a una zona per la qual és necessita un permís de viatge amb número d'aprovació.
2. Arribar a una ciutat que faci frontera.
3. Creuar la frontera fins a la Xina.

A continuació explicarem en detall quines són les rutes possibles pels habitants de

les zones interiors del país:

A· Ruta de Hamgyeongbuk-do: Hamgyeongbuk-do pertany a la província de hamgyeong del nord, que és troba a l'extrem nord-est de Corea del Nord. El primer pas per començar la ruta és arribar a l'estació de Cheongjin, tot i que per entrar-hi es necessita un permís de viatge. Un cop a l'estació cal viatjar fins a Munsan, Hweryeong o Onseong, tot i que hi ha vies de tren fins a aquestes zones és considera més segur recorre aquesta distancia a peu, ja que no és molt comú haver de fer un viatge per aquestes rutes i es pot sospitar que es un intent de sortir del país. El penúltim pas de la ruta és apropar-se a la zona del riu Tumen, que queda molt aprop de la frontera amb la Xina, aquesta zona és molt perillosa ja que al fer frontera hi ha molts vigilants, és per això que la majoria dels norcoreans que volen crear la frontera ho fan a la nit. (DailyNK, 2002)

B· Ruta de Yanggang-do: Yanggang-do es troba a la zona nord del país i fa frontera amb la Xina, Hamgyeong del nord, Hamgyeong del sud i Jagang, no tenin així cap accés a ls costa, però si als rius Yalu i Tumen. El primer pas és agafar el tren que va de Pyeongyang a Hyesan i anar fins a Wiyeon o Geomsanni per tal de apropar-se al riu Amnok (també conegut com a riu Yalu), i creuar-lo per arribar a la Xina. (DailyNK, 2002)

C· Ruta de Jagang-do: Jagang-do es troba a la zona nord-oest de Corea del Nord, fent frontera amb la Xina. Per tal de duu a terme aquesta ruta cal arribar a l'estació de Ganggye, fet que es pota conseguir agafant el tren que va de Jakyeon a Manpo. Un cop arriben a Ganggye han d'apropar-se a la conca de Jeunggang per tal de creuar el riu Amnok i arribar a la Xina. (DailyNK, 2002)

D· Ruta de Pyeonganbuk-do: Pyeonganbuk-do es troba a l'extrem nord-oest de Corea del Nord, fent frontera amb la Xina .Aquesta ruta també és basa en creuar el riu Amnok. Per tal d'arribar al riu cal apropar-se a shinuiju o Jeongju, ciutats a les quals es por arribar amb tren però com hem dit anteriorment és necessita un permís de viatge per fer-ho, és per això que molts dels futurs refugiats s'apropen a la zona a peu. Un cop arriben a Shinuiju han de creuar el riu per tal d'arribar a la Xina. Aquesta ruta els porta a Liaoning (Xina), lloc on no hi ha població de parla coreana, fet que fa més difícil

la situació dels norcoreans al sortir del país, és per això que no és una ruta gaire comuna. (DailyNK, 2002).

Les rutes per als habitants de les zones fronterisses són més senzilles ja que en molts casos es poden apropar a la frontera i als rius sense necessitat de tenir cap permís de viatge, tot i que la situació al creuar la frontera és la mateixa per a tots els nord-coreans. (DailyNK, 2002)

En el documental “Crossing Heaven’s Border” (2009)⁷ de la cadena PBS, podem veure algunes de les rutes que els nord-coreans segueixen un cop ja han creuat la frontera, a continuació les explicarem per tal de poder entendre perquè no poden ser directament refugiats a Corea del Sud.

Segons In Taek Jung (2009), el creador del documental, els nord-coreans que són atrapats fora del país o intentant n’he sortir són sentenciats a dos anys de presó o més. En cas de no ser atrapats han de passar per diversos passos. Al arribar a la Xina són considerats immigrants il·legals, fet que els porta a viure en no gaire bones condicions, sense dret a sanitat o educació. Les dones, en especial, es troben en una situació de desavantatge, veient-se en molts casos arrossegades cap a la prostitució. (Jung, 2009)

En la gran majoria de casos els nord-coreans no poden passar directament de la Xina a Corea del sud, i per tant solen passar per més un país fins arribar a la seva destinació final. (Jung, 2009). En el documental (2009) podem veure com la ruta més comuna fins a Corea del Sud sol ser: Corea del Nord → Xina → Laos → Tailandia → Corea del Sud. En el cas de ser atrapats a Laos, poden arribar a anar a la presó, i més endavant són repatriats a Corea del Nord. (Jung, 2009)

Basant-nos en “Crossing Heaven’s Border” podem veure com, si aconsegueixen arribar a Tailandia sense ser aturats, solen anar a l’ambaixada de Corea del sud per tal de demanar asil polític. En altres casos però simplement s’etreguen a alguna comisaria de policia ja que tot i així no són repatriats a Corea del Nord, sinó que a Bangkok on esperen fins a ser enviats a Corea del Sud com a refugiats. (Jung, 2009)

⁷ Font: Jung, In-Taek. *Crossing Heaven’s Border*. Wide Angle. PBS. (2009)

Si aconseguixen arribar a Corea del Sud, els nord-coreans són acceptats com a ciutadans, tot i que primer passen per un procés de reeducació als centres anomenats *Hanawon*, dels quals detallarem tot seguit el seu funcionament. (Jung, 2009)

III-3. Procés d'integració

En aquest punt veurem quins són els passos pels quals passen els refugiats nord-coreans per tal de poder arribar a integrar-se a Corea del Sud. En arribar a Corea del sud, tots els refugiats han de passar per un procés de reeducació, per tal de poder aprendre com viure en una societat i en una situació tan diferents.

Un cop els nord-coreans entren a territori sud-coreà el primer pas pel que passen és una interrogació feta per certes agències del govern, per tal de confirmar la seva identitat i quins són els seus motius per demanar asil polític. Si tot és correcte, són transferits a un Hanawon, és a dir, a un centre de reeducació on reben educació durant unes 12 setmanes per aconseguir adaptar-se a la societat. Un cop acabades aquestes classes els refugiats són transferits a la residència que se'ls ha designat. Els refugiats reben ajudes del govern durant 5 anys, tant per la vivenda com per tal de tenir feina, i passats aquests 5 anys són les organitzacions no governamentals les que els ajuden a integrar-se a la societat del sud. (Ministry of Unification, 2017)

III-3.1. Hanawon

En aquest punt parlarem dels Hanawon, els centres de reeducació pels refugiats nord coreans. Explicarem què és el que passa en aquests centres i de quina manera beneficien als refugiats.

Basant-nos en les dades obtingudes del ministeri de unificació de Corea del Sud podem dir que el primer Hanawon, és va establir a Anseong, a la província de Gyeonggi al juliol de 1999, i més tard se'n va obrir un altre a Hwacheon-gun, a la província de Kangwon, al desembre de 2012. La reeducació per la que passen els refugiats en aquests centres és una ajuda per tal de que puguin viure com a ciutadans de Corea del

Sud, i que es puguin adaptar a les diferències entre els dos països. A més a més també reben ajuda psicològica per tal de poder superar el shock cultural i els problemes que hagin tingut fins al moment. Finalment, en quant als adults, també els ajuden a saber quin tipus de feina podrien fer i ofereixen cursos per aprendre certs oficis. (Ministry of Unification, 2017)

Als Hanawon els menors tenen l'oportunitat de rebre educació de forma gratuïta fins als 19 anys. Els adolescents reben les mateixes hores de classe que els altres estudiants de Corea del sud, tot i que no totes les hores de classe estan dedicades a temes acadèmics ja que també reben ajuda psicològica i fan classes per entendre com funciona la societat de Corea del sud. A més de les classes de reeducació, els Hanawon també ofereixen serveis mèdics fins i tot després de que acabi el període de 12 setmanes inicial. (Ministry of Unification, 2017)

Al 2012 es va obrir un nou Hanawon, aquest centre no ofereix els mateixos serveis que el primer sinó que un cop acabada la reeducació bàsica, els refugiats també hi poden aprendre de forma més profunda algun dels oficis que se'ls ofereix. A més els refugiats també tenen l'oportunitat de rebre nous certificats pels oficis que ja duïen a terme anteriorment a Corea del Nord. Un dels serveis que també ofereixen els Hanawon és assegurar-se de que els refugiats quedin registrats com a ciutadans de Corea del Sud i per tant tinguin els mateixos drets i deures que qualsevol ciutadà sud-coreà. Per tal de que això sigui possible els refugiats han de rebre un registre familiar i quedar registrats com a residents de Corea del Sud. (Ministry of Unification, 2017)

III-3.2. Altres ajudes

Els refugiats reben ajudes un cop acaben el curs de reeducació de 12 setmanes. Aquestes ajudes van des de l'assignació d'una vivenda fins a la donació de certes quantitats d'ajuda econòmica per part del govern.

Un cop acabat el curs de reeducació, segueixen reben ajuda per tal de poder integrar-se adequadament, però aquesta ajuda no sol ser per part del Hanawon, sinó que per part d'altres organitzacions.

Segons el ministeri de unificació, diverses organitzacions de la mateixa regió, tant religioses com no religioses s'uneixen per formar consells regionals per tal de donar suport als refugiats. El primer d'aquests consells és va establir a Nowon-gu, a Seúl a l'any 2001, i actualment ja hi ha 92 consells regionals repartits per diferents zones de Corea del sud. Aquests consells ofereixen ajuda de forma local. (Ministry of Unification, 2017)

A més a més també s'han creat els "Hana Center", dels quals actualment n'hi ha 32 repartits per tot el país, que s'encarreguen d'ajudar de forma individual als refugiats de la seva zona. Tal i com els propis Hana Center informen, ells ajuden a totes les persones pertanyents a minories a Corea del Sud, tant refugiats, com altres immigrants, membres de la comunitat LGBTQ+, etc. (Hana Center, 2017)

Fig. 6 Assignació de vivenda

Housing Arrangement

Seoul	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
Number of households	2,182	1,681	1,837	1,815	1,320	1,027	9,862

(quadre obtingut del ministeri d'unificació, 2017)⁸

En aquest quadre podem veure quines han sigut les assignacions de vivendes al refugiats desde 2008 fins a 2013. Com hem vist en els punts anteriors, al 2013 hi havia uns 26.000 refugiats nord-coreans a Corea del Sud, dels quals uns 13.800 van entrar al país entre 2008 i 2013. En la figura 6 podem veure que entre 2008 i 2013 es van assignar unes 9.800 vivendes per tant podem dir que el govern de Corea del Sud està prestant una gran ajuda als refugiats perquè puguin tenir una bona vida al Sud.

Cal tenir en compte que molts dels refugiats no venen sols sinó que amb la seva família, per tant podem considerar que les vivendes assignades han cobert les necessitats de tots o gairebé tots els refugiats.

⁸ Font: Ministry of Unification. Support System. Settlement Services in the Initial Period of Settlement

Fig. 7 Beneficis econòmics bàsics amb l'assignació de la vivenda

Basic Settlement Benefits by Household Size

(Unit: 10,000 won)

Household size	Basic settlement benefit		Housing subsidy	Total
	Initial payment	Installments		
One person	400	300	1300	2000
Two persons	500	700	1700	2900
Three persons	600	1000	1700	3300
Four persons	700	1300	1700	3700
Five persons	800	1600	2000	4400
Six persons	900	1900	2000	4800
Seven persons or more	1000	2200	2000	5200

(quadre obtingut del ministeri d'unificació, 2017)⁹

A la figura 7 podem veure quines són les ajudes econòmiques que reben els refugiats un cop els ha estat assignada la seva vivenda. Aquesta ajuda consisteix en una paga inicial, i uns pagaments mensuals i un subsidi. Els pagaments mensuals duren 5 anys, ja que es considera que passat aquest temps els refugiats ja poden tenir una vida digna pel seu compte, gràcies als cursos que han pogut rebre als centres Hanawon.

El cost d'una habitació, per dues persones, en una zona normal de Seúl és d'uns 750.000 won (moneda de Corea del Sud) al mes, tenint en compte que l'ajuda del govern per cada vivenda de dues persones és d'uns 7.000.000 won, podem dir que és una gran ajuda per als refugiats, que a més a més reben una ajuda inicial de 5.000.000 won, necessaris per al dipòsit de la vivenda. Aquest dipòsit sol trobar-se entre els 5.000.000 i els 10.000.000 won, per tant és una ajuda suficient per poder aconseguir una vivenda. (Expatisan, 2017)

⁹ Font: Ministry of Unification. Support System. Settlement Services in the Initial Period of Settlement

Aquesta ajuda econòmica està reservada només als nord-coreans, la resta de refugiats que arriben al país no tenen rebent tantes ajudes per tal de adaptar-s'hi. (Ministry of Unification, 2017)

North Korean refugees can also arrive in South Korea at Incheon International Airport, but upon arrival are taken to a more comfortable location. Technically, Seoul does not treat the North Koreans as refugees. Unlike refugees from anywhere else in the world, North Koreans are handled by the Ministry of Unification, while the Ministry of Justice handles immigration, including refugees from other countries, with wholly different procedures (...) After an official interrogation to determine they aren't spies or ethnic Korean Chinese nationals posing as refugees, North Koreans are taken to the Hanawon resettlement center, south of Seoul. At the center, the refugees undergo a three-month education and adaptation program with psychological counseling, job training and education on how to live in a modern, capitalist country. The refugees are then given citizenship and financial assistance in starting life in South Korea. (Borowiec, 2013)

A diferència dels refugiats d'altres països, els nord-coreans un cop arriben a Corea del sud i passen l'interrogació a immigració, són acceptats al país com a sud-coreans, ja que fins i tot reben un número d'identitat. Les ajudes que reben els refugiats nord-coreans estan considerades les millors ajudes vers refugiats que s'ofereixen actualment, tot i que no tots els refugiats a Corea del Sud les reben. (Borowiec, 2013)

Fig. 8 Despeses bàsiques

Basic Settlement Benefit Expenditures

(Unit: One Person/1,000,000 Won)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
Number of persons	3,005	2,321	2,435	2,417	1,524	1,307	13,009
Amount (in KRW millions)	30,068	18,918	13,932	13,815	12,167	9,173	98,073

(quadre obtingut del ministeri d'unificació, 2017) ¹⁰

En aquest quadre podem veure quines són les donacions econòmiques que el govern fa inicialment per persona cada cop que un refugiat arriba a Corea del sud. Com podem veure desde 2008 fins a 2013 les donacions han sigut d'uns 98.000 milions de won, fent que com comenta Steven Borowiec, la població és queixi de les grans despeses que causen a la societat les ajudes pels refugiats. Tot i que cal afegir que desde 2011 el nombre de refugiats ha baixat fent que les despeses del govern també hagin baixat en gran quantitat. (Borowiec, 2013)

Fig. 9 Criteris per als beneficis extra

Criteria for Additional Benefits

Category	Criteria	Amount
Age benefit	60 years or older	KRW 7.2 million
Disability benefit	Disability grade	KRW 15.4 million (grade 1) KRW 10.8 million (grades 2-3) KRW 3.6 million (grades 4-5)
Long-term medical treatment benefit	Hospitalized due to serious illness for three months or more	Months x KRW 800,000
Children of single-parent family benefit	Children under 13 years old living with a single-parent	KRW 3.6 million

¹⁰ Font: Ministry of Unification. Support System. Settlement Services in the Initial Period of Settlement.

(quadre obtingut del ministeri d'unificació, 2017)¹¹

En la figura nº 9, els refugiats nord-coreans reben, a més a més de les ajudes mensuals per pagar la vivenda, ajudes addicionals si s'escau. Aquestes ajudes estan dirigides a les persones de grups vulnerables de la població, és a dir, la gent gran, la gent amb discapacitats, en tractaments mèdics de llarga duració i fills amb un sol progenitor.

A partir de les dades del ministeri de unificació, podem saber que si algun dels refugiats pertany a més d'una de les categories anteriors, com per exemple, una persona que tingui un tractament mèdic de llarga duració i a més a més tingui una discapacitat, només pot demanar una de les dues ajudes, no són ajudes acumulatives. També informen de que les ajudes addicionals no poden superar el valor monetari de 50 vegades el sou mínim de Corea del Sud. Totes aquestes ajudes monetàries es paguen 4 cops a l'any durant els 5 anys que els refugiats tenen dret a obtenir-les. (Ministry of Unification, 2017)

Gràcies a totes les dades analitzades en aquest punt podem afirmar que l'ajuda que el govern de Corea del sud dona als refugiats nord-coreans és molt gran comparada amb la que donen altres països als seus refugiats.

Per exemple, els refugiats siris que arriben a Espanya reben ajudes durant només 18 mesos, que en comparació amb els 5 anys que reben ajuda els refugiats nord-coreans és molt poc i només reben ajuda per tal de pagar la vivenda durant 6 mesos. En resum, podem afirmar que realment hi ha un gran esforç per ajudar als refugiats nord-coreans a Corea del Sud. (La Gaceta, 2016)

¹¹ Font: Ministry of Unification. Support System. Settlement Services in the Initial Period of Settlement

III-4. ONGs de Corea del Sud

A part de les ajudes governamentals que els refugiats poden rebre durant 5 anys, també hi ha organitzacions no governamentals que es dediquen a ajudar als refugiats.

Segons la informació que hem pogut aconseguir, la majoria d'aquestes ONGs són de les esglésies cristianes. No es tracta de grans ONGs sino de petits grups de persones. A més a més en molts casos les ONGs reben ajudes des de l'estranger, fet que ens fa pensar que l'ajuda cap als refugiats encara és un tema delicat per alguns sud-coreans, tot i que com veurem en el punt número 5, la generació més jove no està en contra d'aquestes ajudes sinó que en general hi estan a favor i pensen que haurien de continuar.

III-4.1 Llista de ONGs

No hi ha cap llista oficial però podem trobar fàcilment unes quantes organitzacions que s'hi dediquen. Més endavant en el següent punt n'analitzarem les dades. En aquest apartat només comentarem les ONG sud-coreanes que ajuden als nord-coreans però ens agradaria afegir que fora de Corea del Sud n'hi ha encara més que a dins.

1. Liberty in North Korea (Té bases a Corea del Sud i als Estats Units)
2. Justice for North Korea
3. Helping Hands Korea
4. PSCORE (People for Successful Corean REunification).
5. Advocates for Public Interest Law (APIL)
6. pNan (The Refuge pNan)
7. NKHR (Citizens Alliance for North Korean Human Rights)
8. Dongcheon foundation
9. GongGam Human Rights Law Foundation
10. NANCEN (Center for refugee's rights)

III-4.2 Treball social de les ONG

En aquest punt explicarem en detall quin és el treball social que fa cadascuna d'aquestes ONG i ho compararem amb les ajudes governamentals de Corea del Sud. Tot i haver-hi ONGs oficials que treballen des de Corea del Sud per ajudar als refugiats un cop arriben al país i també ONGs que aporten ajudes per tal de sortir de Corea del Nord, pensem que el nombre d'ajudes no oficials deu ser molt més gran ja que la majoria de les ajudes es fan per part d'esglésies catòliques i també hi ha petites ajudes privades o no registrades obertament.

- *Liberty in North Korea.*

És una de les ONGs més conegudes que ajuden als refugiats nord-coreans. Té la seu a Corea del Sud i als Estats Units i la seva labor principal és el trasllat i real·lotjament de nord-coreans des de la Xina fins a Corea del Sud o els Estats Units per tal de que no siguin repatriats a Corea del Nord de forma forçosa. Des de que va ser fundada al 2004 fins al febrer de 2017 han ajudat uns 600 refugiats a real·lotjar-se. A més d'aquestes ajudes també és dediquen a reivindicar els drets humans a Corea del Nord. (Liberty in North Korea, 2017)

Segons la propia ONG,

Many North Korean refugees begin their new lives knowing very few people, if anyone. Our resettlement assistance coordinators are on hand to help them through the earliest stages of resettlement, meeting regularly with them to understand and help them overcome their early challenges, as well as learning how we can better assist other resettling refugees. Following a thorough, means-based testing process, we provide financial assistance to refugees in the U.S. and South Korea to help them overcome unexpected financial burdens resulting from medical expenses and other emergencies. (Liberty in North Korea, 2017)

Aquesta organització ofereix assistència als refugiats de manera semblant a les ajudes governamentals. Al principi d'arribar a Corea del Sud els refugiats es poden

trobar molt confusos i sense ningú que coneguin aprop, aquesta ONG intenta ajudar-los en aquests moments especialment. Tot i que el govern els proveeix amb educació a través dels Hanawon, la ONG també els ajuda en els processos pels que passen poc després de ser reallotjats incloent-hi ajudes econòmiques en cas d'emergència ja sigui mèdiques o econòmiques. (Liberty in North Korea, 2017)

- *Justice for North Korea*

El Justice for North Korea va ser fundat el 23 de maig de 2007 per un mossen catòlic, i per tant organitza les seves activitats des de l'església, però accepten l'ajuda de qualsevol persona, sigui quina sigui la seva religió ja que el seu motiu principal és ajudar als refugiats nord-coreans. Les activitats principals que porta a terme el Justice For North Korea són: campanyes al carrer, protestes, recolectes de donacions, exhibicions i rescats. (Justice For North Korea, 2016)

All of Justice for North Korea's activities work toward the same goal: to help the people of North Korea. The most direct way we do this is through our refugee rescues. Through the funds we raise, we are able to provide our networks on the Underground Railroad with the resources they need to bring North Korean refugees to safety. In 2013, Justice for North Korea successfully carried out 20 refugee rescues. With the cost of a refugee rescue being roughly \$1500, Justice for North Korea will continue this valuable work, and provide many more North Korean refugees with the opportunity to live in freedom. (Justice for North Korea, 2016)

Aquesta organització és més petita que la anterior, ja que treballa des d'una església, però igualment han dut a terme alguns rescats per tal de que el refugiats arribin a Corea del Sud, arriben a salvar uns 20 refugiats al 2013. (Justice for North Korea, 2016)

- Helping Hands Korea

Helping Hands Korea és una organització fundada en una església cristiana al 1990 a Seúl per Tim Peters. Tot i que aquesta organització no és dedica a ajudar al refugiats un cop arriben a Corea del Sud, envia aliments a Corea del Nord i també ajuda als refugiats que hi ha a la Xina. Tot i que la organització és va crear en la seu d'una església cristiana ens agradaria comentar que la ONG no està amb cap religió. (Helping Hands Korea, 2017)

- PSCORE (People for Succesful Korean REunification)

És una ONG amb seu a Seúl, a Corea del Sud. Els seus motius principals són buscar la reunificació de les dues corees, i ajudar als refugiats que es troben a Corea del Sud. PSCORE, va ser fundada al 2006, per Kim Young-Il, un ex – soldat nord-coreà que és trobava en situació de refugiat a Corea del Sud. Ens agradaria comentar que aquesta és la única ONG que hem pogut trobar que existeixi actualment i fos fundada per un refugiat. Entre 2008-2013 la organització va aconseguir ajudar a 9 refugiats que es trobaven a la Xina en situacions perilloses. Hem d'afegir que el PSCORE, tot i que també ofereix ajuda en l'educació per als refugiats, a diferencia d'altres ONGs es concentra molt més en l'aprenentatge d'anglès per tal de fer el dia a dia dels refugiats més fàcil, sobretot dels estudiants. (People for Succesful Korean REunification, 2017)

- pNan (The Refuge pNan)

És una ONG cristiana amb seu a Corea del Sud que es dedica a ajudar als refugiats que es troben al país, tant els nord-coreans com els d'altres països. Cal comentar que aquesta és la única ONG que hem trobat, que ajuda tant a refugiats nord-coreans com als de qualsevol altre país. Tot i que és va fundar al 1999, no va començar a oferir ajuda a refugiats internacionals no nord-coreans fins al 2007. El pNan, a més d'ajudar als refugiats amb els processos legals per al seu real·lotjament a Corea del Sud, també els ofereix vivendes, aliments i educació. (The Refugee pNan, 2017)

- Advocates for Public Interest Law (APIL)

És una ONG amb seu a Seúl, a Corea del Sud, que és dedica a oferir ajuda legal als refugiats. El motiu principal d'aquesta ONG és que els refugiats siguin representats legalment de forma adequada. (Advocates for Public Interest Law, 2017)

- NKHR (Citizens Alliance for North Korean Human Rights)

El NKHR es va fundar al 1996 a Seúl, Corea del Sud. És la ONG més antiga dedicada a que millorin els drets humans a Corea del Nord, però també es dediquen a ajudar els refugiats nord-coreans, tant a Corea del Sud, com a la Xina i a altres països. (NKHR, 2017).

El NKHR ajuda als nord-coreans que ho necessitin a arribar a Corea del Sud, concentrant-se particularment en els nens i les dones, que tal i com ells comenten a la seva pàgina informativa, corren més perill d'entrar en el tràfic d'humans en el seu camí cap al sud. (NKHR, 2017) Tres anys després de ser creat, va començar a duu a terme certs cursos educatius pels refugiats, però a diferència de les altres ONGs aquests cursos es fan directament als Hanawon, és a dir, els centres de reeducació que els refugiats nord-coreans han d'atendre un cop arriben a Corea del Sud. (NKHR, 2017).

We rescue refugees by providing shelter and a secure route to South Korea through a third country such as Thailand. For those in need who wish to remain in China, we provide relief assistance such as food, medicine, and clothing. NKHR prioritizes those who are especially in need such as women, children, and those who may face death upon forcible return to North Korea. NKHR has directly assisted hundreds of North Korean refugees in coming to South Korea. These rescues are funded by private donations. NKHR also monitors and advocates for North Korean refugees in third countries. In particularly perilous situations of refugees facing possible repatriation back to North Korea or other life-threatening circumstances, we alert the media and petition the UN Refugee Agency (UNHCR),

foreign governments, and the South Korean government for intervention.
(NKHR, 2017)

El NKHR ajuda als nord-coreans a arribar a Corea del Sud, centrant-se sobretot en les persones que corren més perill. Fins a l'actualitat han ajudat a centenars de refugiats a arribar a Corea del Sud, tant des de Corea del Nord com des d'altres països als que resideixen esperant poder arribar al Sud. En el cas en que no vulguin real·lotjar-se a Corea del Sud també els ajuden a quedar-se al lloc que desitjin. (NKHR, 2017)

Cal comentar que la situació dels refugiats en el cas que es trobin a la Xina és bastant difícil ja que allà no són reconeguts com a refugiats sinó que es troben en una situació d'immigrant il·legal, i si són descoberts acaben se'n deportats a Corea del Nord. Per això el NKHR també es concentra en ajudar als nord-coreans que es troben a la Xina. (NKHR, 2017)

- Dongcheon foundation

La Dongcheon Foundation té uns serveis semblants a la Advocates for Public Interest Law (APIL). També ofereix ajuda legal als grups socials que es troben en una situació desfavorida, incluint els refugiats. (Dongcheon Foundation, 2011)

- GongGam Human Rights Law Foundation

La GongGam Human Rights Foundation es dedica a ajudar a les persones que busquen asili a Corea del Sud com a refugiat, ja siguin nord-coreans o d'altres estats. Per tant, tal i com la Dongcheon Foundation i el APIL, els ajuden donant-lis suport legal i també porten a terme certs cursos educatius, no només a Seúl com la majoria de les ONGs sinó que també a Daejeon, Daegu i Gwangju. (GongGam Human Rights Law Foundation, 2008)

- NANCEN

NANCEN és una ONG que es dedica a ajudar als refugiats en molts vessants diferents. Els ofereix assistència mèdica, psicològica, educació i vivendes temporals. A

més també els ofereix ajuda legal. Ens agradaria comentar que que NANCEN i la Dongcheon Foundation col·laboren entre elles. (NANCEN, 2017)

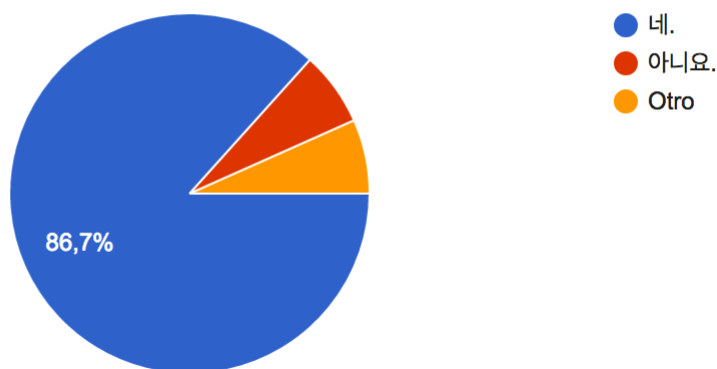
Hi ha diverses ONGs que es dediquen a ajudar els refugiats nord-coreans tant abans d'abandonar Corea del Nord, tant en el procés tant com després. Tot i que les ONGs ofereixen ajuda en molts àmbits diferents, educació, temes legals, vivenda, assistència mèdica, etc, no podem trobar ONGs en abundància, això ens fa pensar que la creació de ONGs per l'ajuda als nord-coreans encara no és un afer comú a Corea del Sud, però que hi ha una gran quantitat d'ajudes, tant per part del govern com per part de les ONGs, com per part d'individus no lligats a cap organització. Durant la nostra recopilació d'informació sobre aquest tipus d'ONGs, hem pogut trobar diverses pàgines de petits grups, o individus que ofereixen ajuda als refugiats però al no ser ONGs no les hem pogut comentar en aquest punt.

III-5.1 Els refugiats vists per la generació jove

En aquest punt a través de les dades recollides en una enquesta realitzada a 30 joves sud-coreans d'entre 19 i 25 anys estudiants de Turisme a l'Inha Technical College i d'Infermeria a la Gacheon University, analitzarem quina és la seva opinió sobre els refugiats nord-coreans i la ajuda que reben per part del govern.

Fig 13. Creus que és correcte que els refugiats nord-coreans visquin a Corea del Sud?

북한의 피난민은 한국에서 살면 괜찮다고 생각합니까? (30 respuestas)

(Elaboració a partir d'enquesta pròpia)¹²

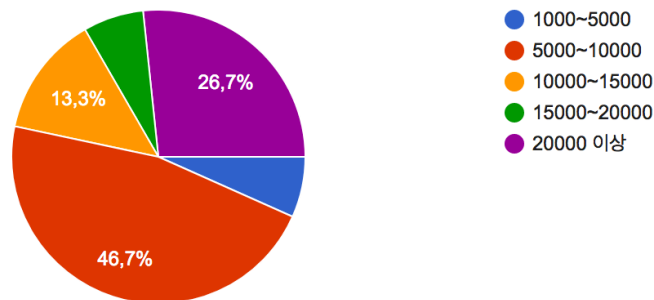
A la primera pregunta "Creus que és correcte que els refugiats nord-coreans visquin a Corea del Sud?", el 93,4% dels enquestats van respondre que ho veuen com un fet correcte, però ens agradaria comentar que en dos casos concrets els enquestats van afegir que ho veuen com una cosa correcte sempre que els refugiats no votin ni treballin com a funcionaris. Només el 6,7% van respondre que ho veuen de forma negativa, fet que ens fa pensar que els joves coreans tenen una opinió bona vers els refugiats, i que per tant en les generacions més joves els refugiats no és veuen de forma negativa i són molt més acceptats.

¹² Font: Enquesta pròpia

Fig 14. Quants refugiats nord-coreans creus que hi ha a Corea del Sud?

한국에 북한의 피난민이 몇명 있다고 생각합니까?

30 respuestas

(Elaboració a partir d'enquesta pròpia)¹³

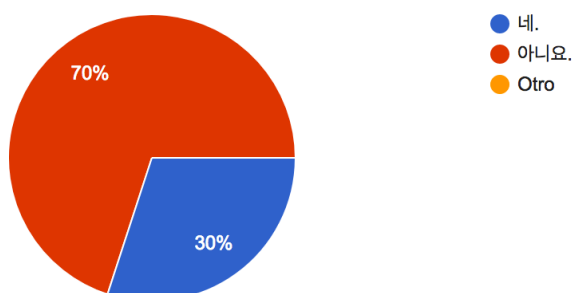
A la segona pregunta, “Quants refugiats nord-coreans creus que hi ha a Corea del Sud?” hi ha respostes molt variades, el 46,7% pensen que n’hi ha entre 5.000-10.000, el 26,7% que n’hi ha 20.000 o més, el 13,3% entre 10.000 i 15.000, el 6,7% entre 15.000 i 20.000 i el 6,7% restant pensen que n’hi ha entre 1.000 i 5.000. Gràcies a aquesta respostes podem dir que tot i que un 26,7% dels enquestats han encertat el nombre de refugiats, la gran majoria, és a dir el 73’3% restant dels enquestats estan bastant equivocats sobre el nombre de refugiats. Això ens ajuda a veure que en general els joves sud-coreans no estan gaire informats sobre el tema i que pot ser que no sigui un tema interessant per a ells. També podem veure que la població sud-coreana, en general, no rep informació sobre els refugiats a no ser que la busquin.

¹³ Font: Enquesta pròpia

Fig 15. Algun cop has conegut a un refugiat nord-coreà?

북한의 피난민을 만난 적이 있습니까?

30 respuestas

(Elaboració a partir d'enquesta pròpia)¹⁴

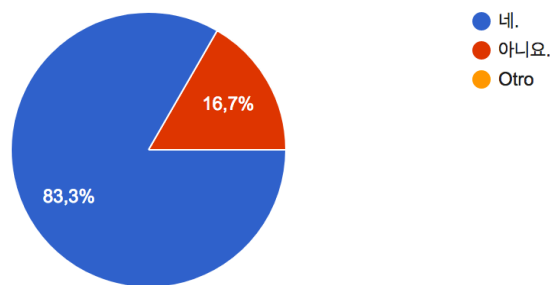
A la tercera pregunta, “Algun cop has conegut a un refugiat nord-coreà?”, el 70% dels enquestats han respòs que no, i la resta, el 30% han respòs que si. Creiem que aquesta pregunta era necessària per tal de veure quin és el nivell de contacte entre els refugiats i els joves nord-coreans. Gràcies a les respostes podem veure que clarament hi ha molt poc contacte entre aquests dos grups de persones. Pensem que aquest fet pot influenciar les respostes dels enquestats ja que gairebé ningú d’ells ha tingut contacte directe amb els refugiats.

¹⁴ Font: Enquesta pròpia

Fig 16. El govern de Corea del Sud, ajuda als refugiats nord-coreans a través de diners i oferint-los educació. Creus que és correcte?

한국 정부는 북한의 피난민에게 돈과 교육으로 도움을 주고 있습니다. 좋다고 생각합니까?

30 respuestas

(Elaboració a partir d'enquesta pròpia)¹⁵

A la quarta pregunta, “El govern de Corea del Sud, ajuda als refugiats nord-coreans a través de diners i oferint-los educació. Creus que és correcte?”, hi ha una clara tendència positiva vers les ajudes pels refugiats per part dels joves sud-coreans, ja que el 83,3% dels enquestats pensen que és correcte que aquests rebin ajudes. En canvi només un 16,7% dels enquestats estan en contra de les ajudes per part del govern sud-coreà. Aquí un cop més podem veure que en general la visió dels joves sud-coreans vers els refugiats nord-coreans es positiva. Creiem que és molt positiu que la generació més jove pensi així ja que això portarà en les generacions futures cap a més acceptació pels refugiats.

En conclusió, basant-nos en les respostes que hem rebut en l'enquesta, podem dir que els joves sud-coreans tenen una opinió generalment positiva sobre els refugiats nord-coreans i sobre les ajudes que aquests reben. Tot i que no en tenen gaire informació, ni tampoc hi han tingut gaire contacte. La tendència generalment positiva vers els refugiats nord-coreans és bastant diferent de les tendències que

¹⁵ Font: Enquesta pròpia

tenen els joves sud-coreans sobre la reunificació de Corea del Nord i Corea del Sud, en la qual la opinió general està dividida de forma bastant igualada, ja que queda dividida gairebé en un 50/50.

Abans de duu a terme l'enquesta pensavem que les tendències estarien bastant igualades tant vers els refugiats com vers la reunificació però ara veiem que estavem bastant equivocats i teniem una percepció incorrecta sobre aquest fet. Tot això ens ajuda a veure que els joves sud-coreans no estan en contra dels nord-coreans però la idea de tornar a unir els dos Estats no els sembla gaire favorable, cal comentar el que un dels enquestats va afegir a una de les seves respostes, segons ell, no veu la reunificació com un fet negatiu pel simplement per relacionar-se amb Corea del Nord, sinó que el que li preocupa més és que l'augment de la població portaria a un món laboral més competitiu i amb més persones però gairebé les mateixes places per ocupar. Pensem que no només aquest enquestat sinó la gran majoria estant preocupats per aquest tema quan es tracta de la reunificació, sobretot pel fet que són la generació més jove i encara han d'entrar en el món laboral.

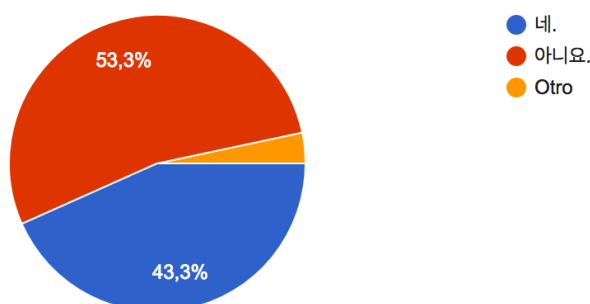
III-5-1. La reunificació per la generació jove

En aquest punt a partir de les dades recollides a través d'una enquesta realitzada a 30 joves coreans d'entre 19 i 25 anys estudiants de Turisme a l'Inha Technical College i d'Infermeria a la Gacheon University, analitzarem quina és l'opinió de la generació jove sud-coreana sobre la possible reunificació de les dues corees. Tot i que la reunificació no és el tema principal d'aquest treball, creiem que ha de ser estudiada també per tal d'entendre millor la situació dels refugiats, ja que en un futur una possible reunificació podria afectar a la seva situació.

Fig. 10 (Enquesta) Creus que Corea del Sud i Corea del nord es reunificaran?

대한민국과 북한은 통일을 할거라고 생각합니까?

30 respuestas

(Elaboració a partir d'enquesta pròpia) ¹⁶

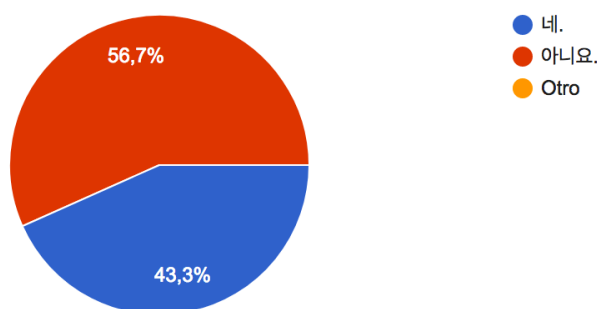
A la primera pregunta, "Creus que Corea del Sud i Corea del nord es reunificaran?", el 53,3% dels joves van respondre que no i el 46,7% de manera que podem veure que tot i que la majoria dels enquestats pensen que no hi haurà reunificació, el nombre de persones que pensen que si que n'hi haurà no és tant diferent. Per tant podem dir que no hi ha una tendència amb molta més força que l'altre. Cal afegir que un estudiant en concret va respondre que creia que si que hi hauria reunificació, però seria en el futur, i no un tema que ara mateix tingui importància.

¹⁶ Font: Enquesta pròpia

Fig. 11 En el cas hipotètic que Corea del Sud i Corea del nord es reunifiquessin creus que seria un fet positiu?

만약에 대한민국과 북한은 통일을 하게되면 좋다고 생각할겁니까?

30 respuestas

(Elaboració a partir d'enquesta pròpia)¹⁷

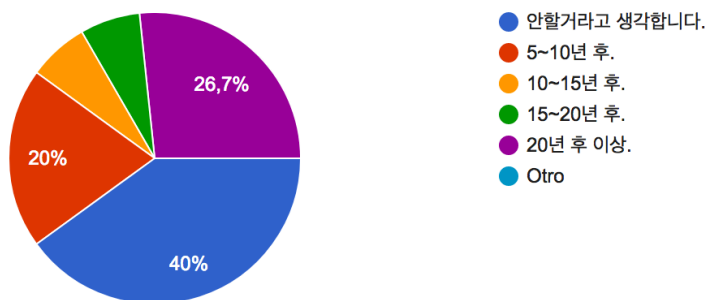
A la segona pregunta, “En el cas hipotètic que Corea del Sud i Corea del nord es reunifiquessin creus que seria un fet positiu?”, el 56,7% dels estudiants va respondre que no seria un fet positiu i la resta, el 43,3% va respondre que si que ho veurien com un fet positiu. En aquesta pregunta, seguint la corrent de la primera podem veure que no hi ha una gran diferència en el nombre de persones que tenen una opinió positiva o negativa sobre la reunificació però tot i així cal comentar que si en una de les generacions més joves que no ha viscut la guerra entre les dues corees la opinió general es que la reunificació no es produirà i que si és produeix no serà un fet positiu, clarament en les generacions més grans aquesta tendència negativa serà més forta.

¹⁷ Font: Enquesta pròpia

Fig. 12 En el cas hipotètic que Corea del Sud i Corea del nord es reunifiquessin, quan creus que es produiria la reunificació?

만약에 대한민국과 북한은 통일을 하게되면 언제 할 것 같습니까?

30 respuestas

(Elaboració a partir d'enquesta pròpia)¹⁸

A la tercera pregunta, “En el cas hipotètic que Corea del Sud i Corea del nord es reunifiquessin, quan creus que es produiria la reunificació?” els estudiants enquestats van tenir la opció de respondre que no es produiria cap tipus de reunificació entre les dues corees en el futur, i el 40% dels enquestats van triar aquesta opció, mostrant ara si una tendència negativa vers la reunificació. La resta dels enquestats van respondre de forma molt variada a aquesta pregunta, el 20% pensen que la reunificació es produirà en uns 5-10 anys, el 6,7% pensen que es produirà en 10-15 anys, un altre 6,7% van respondre que es produirà en 15-20 anys i finalment el 26,7% va respondre que la reunificació es podria produir en més de 20 anys. Per tant podem dir que tot i que un gran nombre d'enquestats no veuen la reunificació com un fet possible la tendència en el pensament del joves sud-coreans és que si que és produirà però en el futur, ja que un 60% dels enquestats han respòs així.

En conclusió ens agradaria dir que seguint les respostes a la nostra enquesta, la visió dels joves sud-coreans sobre la reunificació de Corea del Sud i Corea del Nord està

¹⁸ Font: Enquesta pròpia

bastant dividida, però de forma igualada, ja que gairebé està dividida en un 50/50. Per tant no podem predir de quina manera evolucionarà l'opinió en el futur ja que no veiem una tendència clara per cap de les dues visions sobre la reunificació, ni la positiva ni la negativa. Però tot i així ens agradaria comentar que el simple fet que no hi hagi una tendència negativa ja és molt important, ja que demostra que hi ha la possibilitat d'una reunificació en el futur, no és impossible.

Per acabar de comentar aquest tema ens agradaria fer una petita comparació d'idees entre el punt de vista internacional i el dels joves sud-coreans, sobre la reunificació. Com comenta Colonel David Coghlan, coronel de l'exèrcit australià, en el seu article *Prospects from Korean Reunification*,

Throughout the 1990s, predictions of Korean reunification were rife. Since then, enthusiasm for such predictions have faded, and although the underlying assumption of reunification remains, forecasts of when and how this will occur have been more subdued. Reunification poses two distinct yet interdependent conundrums: reunification itself, which is the immediate challenge; and the strategic landscape that emerges from reunification, which has the potential to fundamentally transform strategic relationships in Northeast Asia. (Coghlan, 2008: p. 5)

Als 90 es creia que es produiria la reunificació de les dues corees però poc a poc aquest pensament va anar desapareixent, tenint dubtes sobre com i quan es produirà, i creant preguntes sobre què passarà després de la reunificació, tant a l'interior de Corea com en l'àmbit internacional. (Coghlan, 2008)

A partir de l'enquesta podem veure que l'opinió sobre la reunificació segueix bastant dividida, tant per si es farà o no com per si serà un fet positiu o no. Per això podem dir que l'opinió dels joves sud-coreans no és tant diferent de la que es té en alguns casos des de l'exterior.

IV. Conclusió

En aquest últim apartat comentarem quines són les conclusions que hem pogut treure gràcies a l'elaboració d'aquest treball, sobre els refugiats nord-coreans a Corea del Sud.

Per començar ens agradaria comentar que no ha sigut senzill duu a terme aquest treball ja que és un tema que no ha sigut gairebé mai tractat, al menys amb aquest enfoc concret i des d'un punt de vista internacional. Hi ha molt pocs articles sobre el tema i l'enquesta ha sigut realment necessària. Esperem que amb l'elaboració d'aquest treball comencin a fer-se més estudis sobre aquest tema.

En primer lloc ens agradaria comentar que un dels fets que més ens ha sorprès es que hi ha molts més refugiats nord-coreans del que pensavem abans de començar a fer aquest estudi, aquest fet ens ha ajudat a veure que el tema dels refugiats nord-coreans és molt més gran del que creiem prèviament i pensem que hauria de ser més tractat, especialment internacionalment.

La reunificació, de la qual també parlem en aquest treball està molt més estudiada, però abans d'arribar a aquesta creiem que és important poder entendre la situació dels nord-coreans, tant a Corea del Nord com a altres estats en situació de refugiats.

També voldriem comentar que, des d'un punt de vista exterior al conflicte i abans de fer el treball creiem que les raons principals per abandonar Corea del Nord eren una opinió contrària al govern o una una situació de perill, però com hem pogut veure a través de les dades recollides per l'elaboració d'aquest treball aquestes no són les raons principals sinó que la situació econòmica és una motivació molt més gran per marxar del país.

En quant al procés d'integració, cal dir que és molt més complex del que ens esperavem. El govern de Corea del Sud realment posa de part seva per tal d'ajudar als refugiats i fer que puguin integrar-se en una societat diferent de la seva. A més, com hem pogut veure en altres punts, els refugiats també reben ajuda d'altres organitzacions, tant en els àmbits educatius com en els legals. Creiem que aquestes

ajudes són necessàries per tal de poder-se integrar fàcil i correctament a Corea del Sud.

Com hem pogut veure en l'apartat de l'opinió dels joves sobre els refugiats i la reunificació, no hi ha una visió negativa sobre els nord-coreans que arriben a Corea del Sud, sinó que a més de tenir una opinió generalment positiva també creuen que les ajudes que reben són necessàries. A partir d'aquestes resultats pensem que poc a poc l'opinió de la societat sud-coreana sobre els nord-coreans i la reunificació anirà millorant.

Ens agradaria fer un petit comentari que creiem necessari després de les eleccions que han tingut lloc a Corea del Sud el mes de maig de 2017. El nou president, Moon Jae In, és liberal i progressista, així que pensem que la seva elecció també afectarà a la relació entre les dues Corees, i per tant als nord-coreans que es troben en situació de refugiats a Corea del Sud.

Com comenten alguns experts , “Moon belongs to a South Korean political tradition that is eager for rapprochement, or at least positive engagement, with North Korea.” (Ishaan Tharoor, 2017, The Washington Post)

“But by seeking inter-Korea talks promoting an 'economic community' and persuading regional partners to pursue engagement with rather than coercion against North Korea, the new South Korean government may find it difficult to coordinate its North Korea policy with Washington.” (Andrew Yeo, 2017, the Washington Post)

El nou president, i el partit polític al que pertany tenen un enfoc més positiu i obert cap a Corea del Nord, fet que creiem que afectarà positivament la relació entre les dues corees i per tant la situació dels nord-coreans. (Tharoor, 2017).

Tot i que aquest no és el tema principal del nostre treball hem cregut que era necessari esmentar-lo ja que pot tenir un efecte important en la situació actual.

Per acabar ens agradaria que aquest treball serveixi per tal que els tema dels refugiats nord-coreans comenci a ser més conegut i per tant més estudiat, sobretot des d'un punt de vista internacional i a poder ser, més objectiu.

V. Bibliografía

Advocates for Public Interest Law.(2017) Introduction.

< <http://www.apil.or.kr/621> > [Consultat el 03-05-2017]

Advocates for Public Interest Law.(2011) Who We Are.

< <http://www.apil.or.kr/621> > [Consultat el 03-05-2017]

Borowiec, Steven. (2013) *South Korea: New Beacon for Refugees*. YaleGlobal Online. Yale University.

< <http://yaleglobal.yale.edu/content/south-korea-new-beacon-refugees> >
[Consultat el 01-03-2017]

Byrne, Leo (2015) *North Korean defectors by the numbers*. North Korea News.

< <https://www.nknews.org/2015/07/north-korean-defection-by-the-numbers/> >
[Consulta el 02 - 01 - 2017]

Citizens Alliance for North Korean Human Rights. (2017) *Refugee Rescue*.

< http://eng.nkhumanrights.or.kr/nkhr/ourwork/ourwork_04.php > [Consultat el 01-05-2017]

Coghlan, David (2008). Prospects from Korean Reunification. Abstract. *Strategic Studies Institute*.

< http://www.globalsecurity.org/military/library/report/2008/ssi_coghlan.pdf >
[Consultat el 03-05-2017]

Courtland, Robinson (2010) <North Korea: Migration Patterns and Prospects> *Korean Studies Institute. University of South California*. p. 1-16.

Dongcheon Foundation. (2011) Social Responsibility.

< <http://bkl2010.cafe24.com/e%20index.php> > [Consultat el 02-05-2017]

GongGam Human Rights Law Foundation. (2011) Migrants and Refugees.

< <http://www.kpil.org/opboard/list.php?code=eRefugees> > [Consultat el 02-05-2017]

Hana Center. Citizenship.(2017).What We Do. Immigration and Legal Services.

< <https://www.hanacenter.org/cils/> > [Consultat el 03-05-2017]

Helping Hands Korea (2017) *Assisting North Koreans in Crisis*.

< <http://www.helpinghandskorea.org/> > [Consultat el 01-05-2017]

Jung, Taek In. (2009) *Crossing Heaven's border*. Wide Angle, PBS.

< <http://www.pbs.org/wnet/wideangle/episodes/crossing-heavens-border/video-full-episode/?p=5076> > [Consultat el 03 – 02 – 2017]

Justice For North Korea (2013) About Justice for North Korea.

< <http://www.justice4nk.org/en/about-justice-for-north-korea/> > [Consultat el 01-05-2017]

Kim, Shinui (2013) *Why are the majority of north Korean defectors female?* North Korea News.

< <https://www.nknews.org/2013/07/why-are-the-majority-of-north-korean-defectors-women/> > [Consulta el 02 - 01 -2017]

La Gaceta. (2016) *Estas son las ayudas que recibe un refugiado al llegar a España*.

Diario de información y análisis de intereconomía.

< <http://gaceta.es/noticias/ayudas-reciben-los-refugiados-llegar-espana-12072016-1806> > [Consultat el 01-03-2017]

Liberty in North Korea (2017) *Resettlement Assistance* .

< <http://www.libertyinnorthkorea.org/> > [Consultat el 01 – 05 – 2017]

Luke Harding (2016). *North Korean defector Thae Yong-ho was 'sick and tired of regime'*. The Guardian.

< <https://www.theguardian.com/world/2016/aug/17/friends-of-north-korean-defectors-son-speak-of-their-worries> > [Consulta el 08 - 01 - 2017]

Ministry of Unification (2016). *Data & Statistics*.

< <https://www.unikorea.go.kr/content.do?cmsid=1440> > [Consulta el 27 - 12 - 2016]

NANCEN (2017) Services of the NANCEN

< <http://www.nancen.org/292> > [Consultat el 02-05-2017]

Noland, Marcus (2003) <Famine and Reform in North Korea.> *Institute for International Economics*. p. 1-34.

North Korean Defectors' Escape Route and Their Fate upon Repatriation. (2002) DailyNK.

< <http://www.dailynk.com/english/keys/2002/9/03.php> > [Consultat el 30-01-2017]

Park, Sokeel (2016) *Most North Korean Refugees are women. Here's why*. Liberty for North Korea.

< <http://www.libertyinnorthkorea.org/most-north-korean-refugees-are-women-heres-why/> > [Consulta el 30 - 12 - 2017]

pNan (2017) The Refuge pNan.

< <http://www.pnan.org/new/sub/english.html> > [Consultat el 01-05-2017]

PSCORE (2017) *Rescue Missions*. People For Successful Corean REunification.

< <http://pscore.org/what-we-do/rescue-missions/> > [Consultat el 01-05-2017]

PSCORE (2017) About Us. Our Story.

< <http://pscore.org/about-us/our-history/> > [Consultat el 02-05-2017]

Refugiats nord-coreans que viuen a Corea del Sud (2017) Enquesta propia.

< <https://docs.google.com/forms/d/1ZCnDnrmYtyVAcn0f-AB1Zk0aXGNOFHmPISBbNzndK4A/viewanalytics#responses> >

Tanaka, Hiroyuki (2008). *North Korea: Understanding migration to and from a closed country*. Humanitarian Migration. Migration Policy Institute.

< <http://www.migrationpolicy.org/article/north-korea-understanding-migration-and-closed-country> > [Consulta el 21 - 12 - 2016]

Tharoor, Ishaan. (2017) World Views. *South Korea just Showed the World how to do Democracy*. The Washington Post.

< https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2017/05/10/south-korea-just-showed-the-world-how-to-do-democracy/?utm_term=.6b7b8753e35f > [Consultat el 11-05-2017]

Yeo, Andrew (2017) Monkey Cage. South Kores just elected a New President. Will there be friction with the U.S.? The Washington Post.

< https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2017/05/09/south-korea-just-elected-a-new-president-will-there-be-new-friction-with-the-u-s/?utm_term=.b38a4668c9f9 > [Consultat el 10-05-2017]